

ת"פ 55489/01/21 - מדינת ישראל נגד יוסף דוד אלימלך ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 55489-01-21 מדינת ישראל נ' אלימלך

בפני בעניין:	כבוד השופט חגי טרסי המאשימה נגד הנאשם	מדינת ישראל יוסף דוד אלימלך ע"י ב"כ עו"ד גרינולד ועו"ד חסיד
-----------------	--	---

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, בו יוחסו לו עבירות של **סחיטה בכוח** - עבירה על סעיף 407 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**"), **פציעה בנסיבות מחמירות** - עבירה על סעיף 334 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק **וניסיון להחזקת סם מסוכן** - עבירה על סעיף 7 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג - 1973 (להלן: "**הפקודה**"), יחד עם סעיף 25 לחוק.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, עובר לתאריך 14.1.21 הצטרף הנאשם לקבוצת "דרושים שליחים" ביישומון ה"טלגרם", על מנת להרוויח כסף בשליחויות של סמים. בתאריך 14.1.21 בשעות הלילה, פנה לנאשם אדם המכונה "מרשמלו" (להלן: "**האחר**"), שזהותו אינה ידועה, והציע לנאשם כי ימכור לו 2 ליטרים של שמן קנבוס (להלן: "**השמן**") בתמורה ל-3,000 ₪, האחר יפנה לנאשם לקוחות וזה ימכור להם מנות שמן, וירוויח על כל מכירה 150 ₪. הנאשם הסכים להצעה. בהמשך לסיכום הנ"ל, בתאריך 15.1.21, שלח האחר נהג מונית, שמסר לנאשם קופסה ובתוכה שמן והנאשם מסר לו בתמורה 3,000 ₪ במזומן. בהמשך, כאשר פתח הנאשם את הקופסה בביתו, סבר הוא כי לא מדובר בשמן קנבוס וכי האחר רימה אותו ונטל ממנו במרמה את הכסף. בעקבות סברה זו גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להשיב לעצמו את סכום הכסף ששילם.

לצורך הגשמת מטרתו, כעבור מספר ימים, אמר הנאשם לאחר, כשזה פנה אליו בהצעה להיכנס כשותף בעסקה של 10 ליטר שמן קנבוס תמורת 4,000 ₪, כי גיסו מעוניין להיות שותף בעסקה, אך מתנה זאת בכך שהאחר יציג בפניו את הסכום ששולם בעסקה הקודמת. האחר הסכים, וביום 20.1.21 מסר לנאשם כי נהג מונית מטעמו יאסוף אותו מביתו, יסיע אותו לבית גיסו ונהג המונית יראה לגיס את הכסף. בהמשך אותו היום, בשעה 22:06, התקשר האחר לנהג המונית א"ב (להלן: "**המתלונן**"), הציג עצמו בשם שמעון וביקש מהמתלונן לבצע עבורו נסיעה כדלקמן: המתלונן יאסוף את הנאשם מכתובת מגוריו, יסיע אותו לכתובת של גיסו של הנאשם, שם יציג בפני הגיס 3,000 ₪, יקבל מהגיס 4,000 ₪ ואז יסע לכפר סבא למסור לאחר את הכסף. המתלונן הסכים לבצע את השירות המבוקש וסוכם על תשלום של 400 ₪.

עוד באותו היום, בסמוך לשעה 22:20, שלח הנאשם הודעת טקסט לשי אברהם (להלן: "שי") בה ציין כי עקצו אותו וביקש ששי ירד למונית, איתה יגיע הנאשם לכתובתו, יתחזה בפני הנהג לגיסו, יספור את הכסף שיציג לו נהג המונית ואז ישאיר את הכסף אצלו. שי הסכים לבקשה. בהמשך, בסמוך לפני השעה 23:00, הגיע המתלונן לאסוף את הנאשם. בטרם עלה הנאשם למונית, הצטייד בסכין בעלת להב רחב באורך 9.5 ס"מ (להלן: "הסכין") ובשני מברגים. הנאשם התיישב במושב האחורי.

כשהגיעה המונית לכתובתו של שי, סימן לו הנאשם לגשת לחלון הקדמי שליד מושב הנוסע במונית והורה לו לספור את הכסף שאצל המתלונן. המתלונן הציג שטרות כסף, אך התנגד לכך ששי יגיע בכסף ויספור את השטרות. בתגובה לכך, הוציא הנאשם מבגדיו את הסכין, התנפל על המתלונן מאחור. בידו האחת הצמיד הנאשם את המתלונן למושב ובידו השנייה הצמיד את הסכין לגרונו, תוך שאיים עליו וצעק "אם אתה לא נותן לו את הכסף אני שופך אותך, תן לו את הכסף". המתלונן אמר לנאשם: "מה יש לך, קח... בסדר..." ולחץ על הגז ועל הברקס במטרה להשתחרר מהנאשם, אך הנאשם המשיך לתקוף את המתלונן, הצמיד את ידו האחת לגרונו של המתלונן ובידו השנייה עם הסכין היכה אותו בבטנו וגרם לו לחתך, הכל תוך שהוא מאיים ומקלל: "אני אדקור אותך, תעצור, יא בן של זונה, אני אקרע אותך יא בן של שרמוטה" וקללות נוספות.

עקב מעשיו של הנאשם הסכים המתלונן למסור את הכסף לשי והתחנן לנאשם שיפסיק להכותו. הנאשם הורה לשי לספור את הכסף וכשהבין שהמתלונן מסר לשי רק 1,200 ₪ דרש מהמתלונן שימסור את כל הסכום, המשיך לתקוף אותו, לאחוז בצווארו בחוזקה, למשוך בשערו, להצמידו למושב ולאיים עליו. המתלונן התחנן לנאשם שיעזוב אותו ואמר כי נתן את הכל ואין לו כסף נוסף. גם שי אמר לנאשם להניח למתלונן. בשלב זה עוברת אורח שהבחינה באירוע, סייעה למתלונן להשתחרר מאחיזת הנאשם ולצאת מהמונית. הנאשם יצא גם הוא מהמונית והמשיך לתקוף את המתלונן עד שעוברי אורח נוספים הפרידו בין הנאשם למתלונן. כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו למתלונן חתכים ביד ובמותן ופצע דקירה שטחי בצווארו באורך 2 ס"מ והוא פונה לטיפול רפואי בבית החולים בלינסון, שם הודבק הפצע בצוואר.

במסגרת הסדר הטיעון גובשה הסכמה בדבר הפניית הנאשם לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן. עוד הוסכם כי בכפוף להפקדת פיצוי בסך 20,000 ₪ בקופת בית המשפט עובר לטיעונים לעונש, סכום שאכן הופקד על ידי הנאשם, תעתור המאשימה לעונש ראוי בן 22 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי ופיצוי, ואילו ההגנה תוכל לטעון לעונש על פי ראות עיניה.

תסקיר שירות המבחן

מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם, עולה כי מדובר באדם כבן 37, נשוי ואב לילד כבן 4, ללא כל עבר פלילי. הנאשם סיים 13 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה, במסגרת לימודי עתודה מטעם הצבא במגמת הנדסה, תעשייה וניהול, אך לבסוף שירת שירות צבאי חלקי בלבד. במישור התעסוקתי, מסר הנאשם כי בגיל 20 החל לעבוד בתחום השליחויות בתפקידים שונים. בהיותו בן 26 השלים לימודי "פקיד רישוי" מטעם רשות המיסים ועבד במשך כ-12 שנים כמנהל תיק לקוחות בחברת שליחויות אוויריות. עוד מסר כי עם פרוץ מגפת הקורונה הוצא לחל"ת ורק לאחרונה החל לעבוד כמנהל מחסן בסופרמרקט גדול. הנאשם נישא בשנת 2016 ותיאר יחסים תקינים עם אשתו ומעורבות בטיפול

בבנם. לדבריו, עד פרוץ מגפת הקורונה עבדה אשתו בעסק משפחתי, אולם בעקבות המגפה חוו קריסה כלכלית ונאלצו לסגור את העסק. בעקבות כך חלה ירידה במצבה הנפשי, היא אובחנה עם הפרעת חרדה ודיכאון ונמצאת תקופה ממושכת במעקב פסיכיאטרי. תפקודה ירוד, היא אינה עובדת, מתקשה למלא את מטלות הבית ואינה מסוגלת לטפל באופן רציף בבנם.

מהתסקיר עולה כי הנאשם מוכר לשירות המבחן מהפנייתו לאבחון וטיפול בתיק בית המשפט לתעבורה תת"ע 6190-02-19. הפגישה עמו בהליך הנ"ל התקיימה לאחר מעצרו בתיק הנוכחי, ושירות המבחן התרשם מאדם בעל יכולות תפקוד והסתגלות במישורי חיי השונים. בשנה שקדמה למעצרו התמודד עם קשיים כלכליים ורגשיים שהובילו אותו למצב דחק משמעותי, ומאחר ולא פנה לעזרה מסביבתו הקרובה פנה לפתרונות מהירים ושוליים. להערכת השירות, ברקע להסתבכויותיו עם החוק עומדת נטייתו לסיפוק צרכיו המיידיים, מבלי לשקול באופן מעמיק בחירותיו ולהבין חומרתן, דפוסים שבאו לידי ביטוי גם בתיק התעבורה, בהעדר מודעות מספקת לסכנות שבנהיגה תחת השפעת אלכוהול. שירות המבחן לא התרשם מקיומם של דפוסים התמכרותיים ועל רקע נכונותו לקבל סיוע טיפולי שולב בטיפול, ובחלוף הזמן התרשם שירות המבחן כי הוא מבטא רצון אותנטי לערוך שינוי בדפוס התנהלותו ולהגביר את מודעותו לדפוסיו המכשילים. על רקע זה נידון הנאשם בתיק התעבורה לצו מבחן לשנה, של"צ בהיקף של 150 שעות ורכיבי ענישה נוספים. במסגרת צו המבחן מגיע הנאשם לשיחות פרטניות פעם בשבוע בשירות המבחן והרושם הוא כי הנאשם נמצא במצב משברי בשנתיים האחרונות, כאשר עיקר השיח הוא סביב הדיכאון של אשתו וההתמודדויות הרבות שנדרשות ממנו בשל כך.

בהתייחסותו לעבירות בתיק הנוכחי, תיאר הנאשם כי ברקע תקופה משברית בביתו, לאחר שנותר ללא תעסוקה ופרנסה, כשבמקביל גם אשתו איבדה את עבודתה ומצבה הנפשי התדרדר. הם צברו חובות לבנק, ולמרות שמשפחתו סייעה כלכלית זה לא הספיק. באותה תקופה נחשף לדבריו בתקשורת לעבודה במשלוחי סמים ובייאוש פנה לאיש קשר שאיתר, כשראה בכך הזדמנות לעשיית רווח כספי קל בזמן קצר לצורך כיסוי החובות. הוא אישר, בדומה לאמור בכתב האישום המתוקן, את ביצוע העסקה, וכי משהתעורר חשדו כי היה קורבן למרמה ביקש להשיב לעצמו את כספו. עוד תיאר כי כאשר הגיעו למעמד המפגש עם המתלון הוא נתקף חשש שמא ייפגע על ידו ובהחלטה אימפולסיבית נטל סכין מביתו, כשלדבריו, לא היה בכוונתו לעשות בו שימוש. הנאשם הסביר שתכנן שהמתלון ייתן את הכסף לחברו, וזה יעזוב את המקום, אך בפועל המתלון סירב לתת את הכסף ואז נתקף הנאשם תחושת לחץ והחל לאיים ולתקוף את המתלון, כשלדבריו פעל באופן אימפולסיבי, בלי לחשוב, ולא היה בכוונתו לפגוע פיזית במתלון או להשתמש נגדו בסכין, אלא רק להשיב את כספו. במהלך האבחון ביטא הנאשם צער על הפגיעה שגרם למתלון וחרטה על מעשיו. עוד ביטא הבנה למשמעות הפוגענית של בחירותיו בעבירות, כשנטל סכין טרם הפגישה. לצד זאת, ניכר כי עסוק במחירים שמשלם על מעשיו, ממוקד בקשייו ובמצב המשברי בו עדיין נמצאת משפחתו, ונוטה למזער מחומרת העבירות ותוצאותיהן. הנאשם ביטא חשש מענישה מחמירה שתוטל עליו עקב מצבה של אשתו, וחוסר יכולתה של משפחתו להתמודד ולשמר תפקוד משפחתי יציב במצב זה.

שירות המבחן התרשם מאדם נעדר עבר פלילי, אשר לאורך חייו תפקד באופן תקין. בסביבתו ישנם גורמי תמיכה משמעותיים, המצדדים בשמירה על החוק, אולם ייתכן כי בעיתיו הנוכחיים אינם יכולים לסייע לו די הצורך. עוד התרשם השירות כי ההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם הרתעה ממשי ומדרבן לשיקום. להערכת קצינת המבחן התנהגותו

של הנאשם בעבירות חריגה להתנהלותו הכללית והוא אינו בעל דפוסי התנהגות עבריינים קבועים. נראה כי ברקע לביצוע העבירות משבר כלכלי ומשבר משפחתי ממושך, שהובילו לתחושת חוסר אונים ומצוקה, כמו גם לשיבוש היכולת להפעיל שיקול דעת, כשפעל באופן תוקפני ואימפולסיבי, תוך שממוקד בצרכיו המידיים ואינו מסוגל לראות את הפגיעה באחר. הסיכון להישנות עבירות אלימות מוערך כנמוך.

בבחינת **גורמי הסיכון** בעניינו של הנאשם התייחס שירות המבחן לחומרת העבירות, ולנטייתו של הנאשם למזער מחומרתן ותוצאותיהן ולהיות ממוקד במחירים האישיים שמשלם כיום. עוד התייחס השירות לעובדה כי הנאשם ביצע את המעשים כאשר תלוי נגדו הליך בבית המשפט לתעבורה ולתקופה המשברית בה מצוי זמן ממושך, כשהוא מפרנס יחיד, אשתו במצב נפשי ירוד ותפקודה לקוי ונראה כי גורמי התמיכה הקיימים אינם מספיקים. לבסוף צוין כי גם כיום ממוקד הנאשם בעיקר בצרכיו ומתקשה בעיתוי הנוכחי לערוך התבוננות ביקורתית על מעשיו הפוגעניים ועל הנזק שגרם. בבחינת **גורמי הסיכון לשיקום** התייחס התסקיר לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי וביטא צער וחרטה על מעשיו, כמו גם לתפקודו התקין לאורך השנים, להתרשמות כי אינו בעל דפוסי התנהגות בעיתיים קבועים וכי מדובר בהתנהלות חריגה לו ולסביבתו התומכת. עוד צוין כי ההליך הפלילי מהווה גורם הרתעה ומדרבן לשיקום וכי במסגרת תיק התעבורה השתלב בטיפול פרטני בשירות המבחן ועולה כי הוא מתמיד בהגעה, משתף פעולה ומבטא רצון להמשיך ולהעמיק בדפוסיו.

תוצאות האבחון מלמדות כי בעניינו של הנאשם גורמי סיכוי משמעותיים לשיקום, אך לצידם גם גורמי סיכון לא מבוטלים. בנסיבות אלה העריך שירות המבחן כי שילוב של ענישה מוחשית במסגרת הקהילה, לצד ענישה שיקומית, שתאפשר לו להתקדם ולהעמיק בהליך הטיפול בו החל, תוך צמצום הפגיעה ביכולתו לפרנס את משפחתו ולתפקד כהורה, יסייעו לחיזוק כוחותיו וחלקיו המתפקדים ולצמצום הסיכון. לפיכך המליצו על הטלת עונש מאסר בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם בתהליך הטיפול הפרטני בו החל. עוד הומלץ על הטלת פיצוי כספי ומאסר על תנאי ענישה מרתיעה.

טיועוני הצדדים

ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את החומרה הרבה שבמעשיו של הנאשם ואת הפגיעה בערכים המוגנים של הגנה על בריאותו, שלמות גופו ובטחונו האישי של המתלונן. עוד ציינה כי עבירות הסחיטה מערערות את יסודות הסדר החברתי ופוגעות בשלום הציבור. היא הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן וציינה כי מדובר במעשה מתוכנן בקפידה, במסגרתו אף חבר הנאשם לאחר על מנת להוציא את תכניתו לפועל. הוא הצטייד מראש בסכין ושני מברגים, תקף את המתלונן בסכין ולא חדל למרות תחנוניו של המתלונן, עד להתערבותה של עוברת אורח. אפילו אז המשיך לתקוף את המתלונן, ופסק רק לאחר שעוברי אורח נוספים שעברו במקום הפרידו ביניהם. באשר לנזק שנגרם למתלונן הפנתה לחבלות המתוארות בכתב האישום המתוקן, שבגין נזקק לטיפול רפואי, ולנזק הנפשי שנלווה לכך. עוד הזכירה כי הנזק הפוטנציאלי עלול היה להיות חמור אפילו יותר. ב"כ המאשימה הזכירה את הצורך לנקוט במדיניות של "אפס סובלנות" כלפי מבצעי עבירות אלימות, ובפרט כשהעבירות מבוצעות בעזרת סכין ונכללות תחת "תת תרבות הסכין" אשר הפכה למכת מדינה של ממש. בתוך כך הגישה אסופת פסיקה ועתרה למתחם ענישה אשר יתחיל ב-22 חודשים ועד 48 חודשי מאסר.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציינה כי מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, אשר הודה, לקח אחריות וחסך זמן ציבורי. בנוסף הנאשם הפקיד במועד סכום פיצוי בסך 20 אלף ₪. כמו כן הפנתה לתסקיר שירות המבחן, ממנו עולה כי הנאשם ביצע המעשים על רקע משבר בחייו והוא מביע צער וחרטה על מעשיו, אך מנגד עולה כי הנאשם ממזער מחומרת העבירות ותוצאותיהן וממוקד בצרכיו. לאור דברים אלו עתרה למקם את הנאשם בתחתית המתחם ולגזור עליו 22 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו, לצד מאסר על תנאי ופיצוי בסך 20 אלף ₪.

בפתח טיעוניו התייחס ב"כ הנאשם להליך הטיפול בו שולב הנאשם במסגרת תיק התעבורה. הנאשם נמצא בפיקוח צמוד של שירות המבחן מזה כ-7 חודשים, מגיע בהתמדה לשיחות פרטניות אחת לשבוע, וקצינת המבחן מדווחת כי היא רואה התקדמות במצבו ורצון לשינוי. עוד הפנה לתסקיר ממנו עולה כי מדובר באדם נורמטיבי אשר לאורך חייו תפקד באופן תקין, כאשר אירועי כתב האישום הם חריגים לאורחות חייו ומגיעים על רקע משבר גדול בחייו, לאחר שעל רקע מגפת הקורונה איבדו הוא ואשתו את עבודתם ונקלעו לקשיים כלכליים. לדבריו, מדובר במי שמתוך ייאוש פנה לאפיק הלא נכון. הסנגור המלומד הדגיש כי הנאשם לא רצה לפגוע כלל במתלונן, וכי מדובר היה בתגובה אימפולסיבית על רקע מצבו הרגשי והעובדה כי נפל קורבן לתרמית. עוד הדגיש את נטילת האחריות המלאה, החל מהרגע הראשון, ואת העובדה כי הנאשם התייפח מרגע מעצרו, כאשר הבין את הטעות החמורה שעשה. שיתף פעולה באופן מלא בחקירתו ומסר מיד הודאה מפורטת. באשר לנזק שנגרם הסכים כי אין להמעיט בפציעותיו של המתלונן, אך טען כי אין מדובר בפציעה ברף חומרה גבוהה. באשר לאשתו של הנאשם מסר כי מצבה הנפשי אינו טוב וכי היא סובלת מקשיים רגשיים קשים ולכן לא עובדת. מסמך רפואי בעניינה הוגש וסומן ע/1.

לאור נתונים אלו סבור ב"כ הנאשם כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם ענישה בדמות עבודות שירות, כאשר הפנה לדו"ח דורנר, שם מאוזכרים ההשלכות של מאסר ראשון אשר עלול לגרום להתדרדרות במצבם של אנשים נורמטיביים. עוד הפנה להמלצת שירות המבחן, אשר לא באה בחלל ריק, אלא לאחר היכרות ממושכת עם הנאשם ולאחר שעניינו נבחן לעומק. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה בעבירות של שוד, כאשר לדבריו מדובר בעבירות חמורות יותר, בהם הסתפקו בתי המשפט בעונשי מאסר בעבודות שירות.

בטרם נשמעו הטיעונים לעונש שמעתי את דברי אמו של הנאשם, אשר ביקשה את התחשבות בית המשפט במצבו האישי והמשפחתי של הנאשם ובקשיים עמם הוא ובני משפחתו מתמודדים. בתום הטיעונים שמעתי גם את דברי הנאשם עצמו, אשר מסר בבכי כי אילו היה יכול להחזיר את הגלגל לאחור היה עושה זאת. הנאשם הביע חרטה עמוקה על מעשיו והביע רצונו לבקש סליחה מהמתלונן. עוד מסר כי בעקבות המקרה נהרסו חייו, אשתו בדיכאון ומצבם הכלכלי קשה מאוד, והוא מנסה להחזיק את הראש מעל המים ולמנוע מביתו להתפרק. על רקע זה ביקש מבית המשפט לבוא לקראתו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

בהתאם להוראות החוק, יש לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם, על פי עקרון ההלימה,

ובהתאם לערכים החברתיים שנפגעו, למידת הפגיעה באותם ערכים, לענישה הנוהגת ולמכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

מעשיו של הנאשם פגעו במגוון רחב של ערכים חברתיים. בנכונותו להשתלב בתחום רכישת והפצת סמים מסוכנים, פגע בצורך להגן על שלום הציבור מפני הנזקים הישירים והעקיפים הנובעים משימוש בהם, מהתמכרות לו וממגוון התופעות הפליליות הנלוות להפצת הסם ולסחר בו. בעבירות האלימות והסחיטה שביצע כלפי המתלונן פגע הנאשם בערכים חשובים לא פחות שעניינם הצורך להגן על שלומו הפיזי והנפשי של המתלונן, על הסדר הציבורי ועל האוטונומיה האישית שלו.

נסיבות ביצוע העבירות חמורות ופגיעתן בערכים החברתיים ניכרת. נזכיר כי ברקע לעבירות האלימות והסחיטה עומדת החלטתו המודעת של הנאשם לנסות ולהפיק רווחים כספיים מהירים מעיסוק בתחום הסחר בסמים מסוכנים. הנאשם הצטרף מיוזמתו לקבוצה ביישומון ה"טלגרם", שעניינה הפקת רווח כספי מעיסוק בשליחויות סמים. בהמשך נענה להצעתו של אותו אחר לרכוש שמן קנבוס, ולמכור אותו ברווח כספי לקהל הלקוחות, ואף רכש ממנו שמן, בתמורה ל-3,000 ₪. אין צורך להכביר במילים לגבי חומרתן של עבירות הסמים והפגיעה הכרוכה בהן בשלום הציבור, וגם אם אין מדובר בסם שפגיעתו בציבור מצויה במדרג החומרה העליון, הרי שעצם נכונותו של הנאשם להתקשר בעסקת סמים מעין זו, ולנסות ולהחזיק בסם במטרה להפיק ממנו רווח כספי, מחייבת מענה עונשי הולם ומרתיע.

למעשים חמורים אלה מצטרפת התנהגותו הפרועה והאלימה של הנאשם, על רקע סברתו כי השמן שנמכר לו אינו זה שהובטח וכי אותו אחר נטל את כספו במרמה. על רקע אותה סברה גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה להשיב לעצמו את אותם 3,000 ₪, ולצורך זה הגה תכנית מורכבת, שבה עירב בשלב מסוים גם את חברו, שי. הנאשם העמיד פנים כאילו הוא נענה לעסקת רכישה נוספת של שמן קנבוס, אך בפועל הציב לה תנאים שנועדו ליצור מצב בו יוכל ליטול חזרה, אם בתחום ואם בכוח הזרוע, את הסכום ששילם בגין העסקה הראשונה. לאחר שסוכם בינו לבין האחר על האיסוף באמצעות נהג המונית, והנסיעה לבית "הגיס", גייס הנאשם את שי על מנת שיתחזה לגיס ויסייע לו בנטילת הכסף מהנהג.

אלא שהנאשם לא הסתפק בכך, ולאחר שהצטייד מראש, טרם כניסתו למונית, בסכין ארוכה בעלת להב רחב ובשני מברגים, התיישב במושב האחורי של המונית. כאשר התברר בהמשך כי תכניתו אינה מתנהלת בצורה חלקה וכי נהג המונית, המתלונן, מסרב למסור את שטרות הכסף לשי, נקט הנאשם ברצף של מעשי סחיטה ואלימות קשים, כאשר התנפל על המתלונן מאחור, הצמיד את המתלונן למושב והצמיד את הסכין לגרונו, תוך שאיים עליו בצעקות שאם לא ייתן את הכסף הנאשם **"ישפוך אותו"**. המתלונן השמיע דברי פיוס וניסה להשתחרר, אך הנאשם המשיך לתקוף אותו, הצמיד את ידו האחת לגרונו של המתלונן, ובידו האוחזת בסכין היכה את המתלונן בבטנו וגרם לו לחתך, והכל תוך שהוא מאיים לדקור אותו ומשמיע כלפיו דברי נאצה קשים.

בשלב זה מסר המתלונן לשי את הכסף והתחנן בפני הנאשם שיחדל מלהכותו, אך כאשר התברר לנאשם שנמסרו לשי רק 1,200 ₪ המשיך לתקוף את המתלונן בכך שאחז בצווארו בחוזקה, משך בשערו, הצמידו למושב, איים עליו ודרש

ממנו את הסכום המלא. המתלון התחנן בפני הנאשם שיניח לו ואמר שאין לו כסף נוסף. גם שי כבר ביקש מהנאשם להניח למתלון ועוברת אורח סיעה למתלון להיחלץ מאחיזת הנאשם ולצאת מהמונית, אך גם בכך לא היה כדי לצנן את רוחו של הנאשם, שיצא מהמונית והמשיך לתקוף את המתלון עד שעוברי אורח נוספים הפרידו ביניהם.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלון פגיעות גופניות ממשיות בדמות חתכים ביד ובמותן, ופצע דקירה שטחי בצוואר, שהצריך הדבקה בבית החולים. מדובר בפגיעה פיזית שאין להקל בה ראש, ובנקל ניתן לשער את הפגיעה הנלווית בשלומם ובנפשו של המתלון, נהג מונית שנקלע ללא התרעה מוקדמת לסכסוך לא לו, ומצא את עצמו מותקף בפרץ של אלימות קשה ונסחט באיומי סכין המוצמד לצווארו, במקביל לאיומי דקירה חמורים וכשתחנותיו כי יניח לו אינם זוכים לאוזן קשבת. בצדק ציינה התובעת המלומדת גם את הנזק הפוטנציאלי שהיה כרוך במעשיו של הנאשם, אשר תוך כדי ניסיונות ההיחלצות של המתלון, בין היתר על ידי לחיצה על דוושת הגז ועל המעצור, אחז במתלון והצמיד סכין לאזור רגיש בגופו. תנועה אחת חפוזת, אפילו מקרית, עלולה הייתה להביא לנזק חמור פי כמה וכמה, ויעיד על כך מיקומו של החתך שנגרם למתלון כתוצאה מאותה מכה שספג מהיד האוחזת בסכין.

גם עצמת האלימות שהפעיל הנאשם, הנכונות לעשות שימוש התקפי ומאיים בסכין, אובדן העשתונות והפראות המצטיירים מהתנהגותו, כפי שהיא מתוארת בכתב האישום, והעובדה כי לא חדל ממעשיו גם לאחר התערבותה של עוברת האורח, דברי ההרגעה של שי ותחנותיו של המתלון, ממקמים את מכלול מעשיו ברף חומרה גבוה. יובהר, בהקשר זה, כי גם אם אכן קיווה הנאשם כי התכנית תתנהל על פי ציפיותיו ושי יוכל לקחת את שטרות הכסף מהמתלון ללא צורך בעימות פיזי, הרי שעולה מפורשות מהעובדות כי הנאשם הכין עצמו מראש לכל התפתחות והצטייד טרם כניסתו למונית בסכין ובשני מברגים, כאשר הוא ממקם עצמו במושב האחורי, מאחורי גבו של המתלון. בפועל, משהתנהלו הדברים כך שתכניתו הראשונית לא צלחה, לא היסס הנאשם לפעול בכוח ותוך שימוש בסכין על מנת לפגוע במתלון, לאיים עליו ולסחוט ממנו את הכספים שברשותו, כמפורט לעיל בהרחבה. אם בכל זאת יזקק נתון כלשהו לטובת הנאשם, הרי זו העובדה כי מעשי האלימות והסחיטה לא נועדו על מנת לקבל לידי סכומי כסף עודפים, אלא אך להשיב לידי את מה שנתפס בעיניו ככספים שהגיעו לו כדין, נוכח הסברה כי אותו אחר סיפק לו חומר שונה מזה שהובטח.

באשר לפסיקה הנוהגת, הרי שהמאשימה ביקשה לתמוך את עמדתה בפסקי הדין הבאים:

ע"פ 2935/19 **משהראוי נ' מ"י** (24.10.19), שם נדון ערעור של שניים אשר הורשעו, על פי הודאתם, בעבירות של סחיטה בכוח. המערערים היכו נמרצות את אחד העובדים בעסק לשטיפת מכונות שהפעילו, לאחר שסברו כי לקח כסף מאחד הרכבים שהגיע לשטיפה, איימו עליו שיכניסו אותו לתא מטען של אוטו ויעלימו אותו ודרשו ממנו סכום של 5,000 ₪ כפיצוי על מעשיו. סכום זה אכן הועבר לידיהם על ידי בנו של המתלון. נקבע **מתחם ענישה הנוע בין 15 ל-36 חודשי מאסר**. על כל אחד מהנאשמים הוטלו **15 חודשי מאסר בפועל**, תוך איזון בין עברם הפלילי לבין התהליך הטיפולי המשמעותי שעברו. הערעור שהגישו על חומרת העונש - נדחה.

ע"פ 1405/16 **מ"י נ' טורשאן** (19.4.16), בו נדון עניינו של מי שהורשע, על פי הודאתו, בעבירות של סחיטה בכוח וקשירת קשר לסחיטה באיומים. המשיב, יחד עם אחרים, סחטו את המתלוננים, בעל ואישה, על רקע סכסוך עסקי,

ולאחר שהמתלוננים קיבלו תשלום כספי ניכר אך הסחורה שהתחייבו לספק בתמורה לא סופקה. מעשי הסחיטה כללו הבאתו בעורמה של המתלונן לשטחים, איומים לפגוע בו ולהרגו אותו, ואף מכות, לרבות באמצעות מקל. בבית המשפט המחוזי הוטלו על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את העונש על **15 חודשי מאסר בפועל**, וזאת בשים לב לתכנון הקפדני, שיתוף הפעולה בין המעורבים, העורמה בה נקטו וטיבם הקשה של האיומים והאלימות שננקטו. עוד נקבע כי העובדה לפיה חבו המתלוננים לנאשם ולשותפיו חוב ממשי אינה מצדיקה הקלה של ממש עם הנאשם, לנוכח הצורך לשלוח מסר מרתיע בכל הנוגע לפתרון סכסוכים תוך שימוש באלימות ונטילת החוק לידיים.

עוד הפנתה המאשימה לרע"פ 1729/07 **עטאונה נ' מ"י** (7.6.07), שם מדובר היה בעבירות של סחיטה באיומים מטעמו של נאשם שעבד עבור חברה לגביית שיקים וגבה בשמה את חובו של המתלונן. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה, על רקע הצורך להיאבק בתופעה של סחיטה באיומים של בעלי עסקים על ידי עבריינים, החמיר בעונש, ו**גזר 36 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט העליון נמנע מהתערבות, תוך שציין את הפגיעה בחיי המסחר הכרוכה בעבירות מעין אלו. דומה כי היבטים אלה רחוקים מאד מהמקרה הנוכחי, ואין מקום להשליך ישירות מהעונש החמור שהושת שם על המקרה הנוכחי.

גם הפסיקה שהגיש הסגור המלומד אינה משליכה ישירות על המתחם בהליך הנוכחי. כאמור בפרק שסקר את טיעוניו, התמקד ב"כ הנאשם בפסיקה העוסקת בעבירות שוד וניסיון שוד, והציג מקרים בהם הוטלו עונשי מאסר בעבודות שירות, תוך שהוא טוען כי מדובר בעבירות חמורות יותר מאלו שעבר הנאשם ועל כן גם בעניינו ראוי יהיה להסתפק בעונש מתון. אבהיר כי אין חולק על חומרתן של עבירות השוד, ועל העונש המכביד הקבוע לצידן, אך כידוע הענישה הנה תמיד אינדיבידואלית, ולעיתים נמנעים בתי המשפט ממיצוי הדין עם הנאשמים לנוכח הנסיבות הקונקרטיות של כל הליך והליך, בין אם נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ובין אם כאלה הנוגעות לנאשמים עצמם, לרבות הליכי שיקום בהם הם נוטלים חלק. עיון מדוקדק בפסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה (ע"פ 3477/09 **מ"י נ' חדר** (4.2.10), ע"פ 9094/12 **טספאי נ' מ"י** (28.4.13), ע"פ 2849/13 **מ"י נ' טגבה** (13.8.13)) מעלה כי בכל אחד ואחד מהם נמצאו הצדקות קונקרטיות להטלת ענישה מקלה, ועל כן אין בכוחם להשליך באופן ממשי על מתחם העונש ההולם בעניינו.

לטעמי, בשים לב כל האמור לעיל בדבר מגוון העבירות שביצע הנאשם, פגיעתן בערכים חברתיים נרחבים, מידת הפגיעה המשמעותית הכרוכה בהם, מכלול הנסיבות שפורטו לעיל, לקולה ולחומרה, לרבות השימוש בסכין, האלימות בה נקט הנאשם, הנזקים שנגרמו בפועל ואלו שעלולים היו להיגרם ומדיניות הענישה הנוהגת, הרי ש**מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין 18 ל-36 חודשי מאסר**, לצד מרכיבי ענישה נלווים.

העונש הראוי לנאשם

משנקבע מתחם הענישה יש לאתר את העונש המתאים לעניינו של הנאשם בגדר המתחם, בהתאם למכלול הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה אלא נוגעות יותר לנאשם עצמו, לעברו ולדפוסיו. בהקשר זה יש לציין לקולה כי מדובר

באדם בעל משפחה, ללא כל עבר פלילי, אשר הודה, לקח אחריות על מעשיו וחסך זמן ציבורי יקר. לאורך כל הדרך ניכרת החרטה העזה שחש הנאשם על המעשים שביצע, והוא אף הפגין את עצמת החרטה ונטילת האחריות בהפקדת סכום פיצוי משמעותי בן 20,000 ₪ עובר לשלב הטיעונים לעונש. נתונים חיוביים נוספים עולים מהתסקיר ולפיהם מדובר במי שתפקד באופן תקין לאורך כל שנות חייו, שמר על יציבות תעסוקתית ופרנס משפחתו בכבוד, כאשר מעורבותו בעבירות חריגה לאורחות חייו ונובעת ממשבר כלכלי ומשפחתי אשר פקד אותו בשנים האחרונות. עוד התרשם שירות המבחן כי ההליך הפלילי מהווה עבור הנאשם גורם הרתעה וכי הטיפול הפרטני בו השתלב במסגרת תיק התעבורה מקדם את מצבו ומצמצם את הסיכון הנשקף ממנו, המוערך כנמוך. לבסוף, יוזכר גם מצבה הנפשי הרעוע של אשת הנאשם, כפי שהוא בא לידי ביטוי בדברי הנאשם המתועדים בתסקיר, ובמסמך הרפואי ע/1, שאת תוכנו לא אפרט מפאת צנעת הפרט.

מנגד, אין מנוס מלהזכיר גם את גורמי הסיכון המשמעותיים שעדיין קיימים במצבו של הנאשם. כפי שעולה מהתסקיר, שריו הנאשם במצב משברי כבר תקופה ארוכה, בת שנתיים ויותר, וגם כיום, לאחר תקופה ארוכה של טיפול פרטני, נוטה עדיין הנאשם למזער מחומרת מעשיו ומתוצאותיהם ולהיות ממוקד במחירים האישיים שהוא ובני משפחתו משלמים. גם כיום ממוקד הנאשם בעיקר בצרכיו ומתקשה לערוך התבוננות ביקורתית על מעשיו הפוגעניים ועל הנזק שגרם. עוד יש להזכיר כי הנאשם עבר את העבירות בהליך הנוכחי כאשר תלוי ועומד נגדו הליך בבית המשפט לתעבורה, בשל נהיגה בשכרות, וכי גורמי התמיכה הקיימים עבורו אינם מספיקים על מנת לשמור על יציבותו. הנאשם אמנם משתף פעולה ומפיק תועלת מהטיפול הפרטני בו שולב, אך אין מנוס מהמסקנה כי מדובר בשלב טיפולי ראשוני וכי טרם חל שינוי המעיד באופן מובהק על איתנותה של הדרך השיקומית.

בשים לב למכלול נתונים אלה, ספק אם עומד עניינו של הנאשם בקריטריונים הנוקשים שנקבעו בפסיקה לחריגה לקולה ממתחם העונש ההולם, ומכל מקום אין הוא מאפשר אימוץ גישה עונשית כה מקילה עד כדי אימוץ המלצת שירות המבחן בדבר הטלת עונש מאסר שיינשא בעבודות שירות. המלצה זו אינה נותנת ביטוי מספק והולם לחומרת המעשים שביצע הנאשם ולגורמי הסיכון המשמעותיים שעדיין מתקיימים בעניינו. בנסיבות אלה, ראוי היה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה, וזאת בשים לב לעבר הנקי, להודאה, לחרטה ולפיצוי שהופקד. עם זאת, מתוך רצון לתת ביטוי למצבם המורכב של הנאשם ובני משפחתו, להליך הטיפול המסוים בו הוא נוטל חלק ולגורמי הסיכוי המפורטים בתסקיר, מצאתי לנכון, ולו לפני משורת הדין, להקל עמו מעט יותר, תוך חריגה מדודה מהמתחם שנקבע, מתוך תקווה כי הנאשם יפנים את כל הדרוש הפנמה וימנע בעתיד מכל מעורבות נוספת בפלילים.

לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 15 חודשים, בניכוי ימי המעצר, מיום 20.1.21 ועד 23.2.21.
2. 10 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירה של סחיטה באיומים או בכוח או עבירת אלימות או סמים מסוג פשע.
3. 5 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות כלפי הגוף או עבירת סמים מסוג עוון.
4. פיצוי בסך 20,000 ₪ למתלונן. סכום הפיצוי כבר הופקד בקופת בית המשפט ויועבר על ידי

המזכירות למתלונן בהתאם לפרטים שיסופקו על ידי המאשימה.

העתק יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח סיוון תשפ"ב, 27 יוני 2022, במעמד הצדדים.